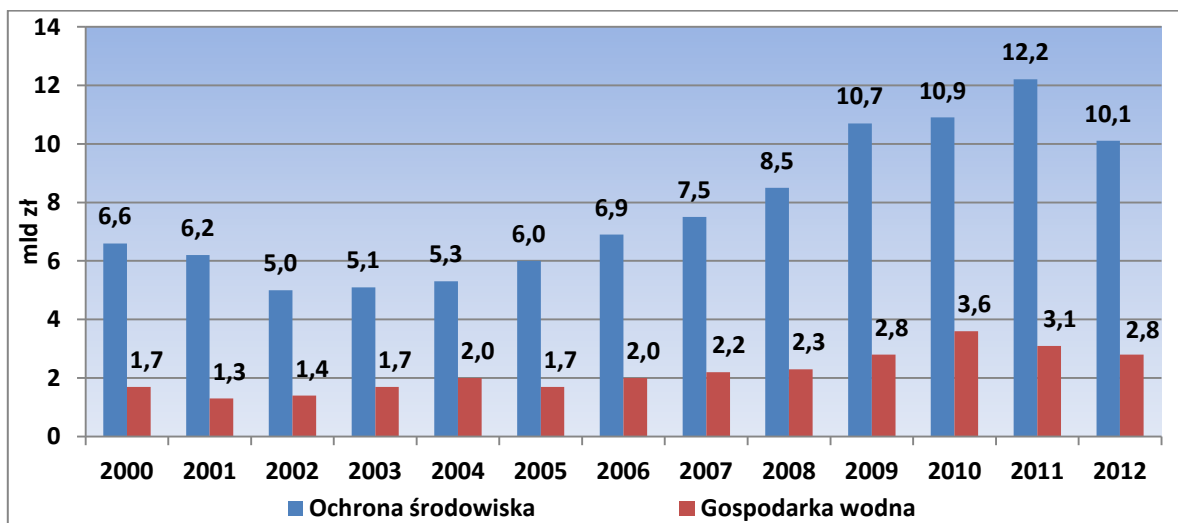

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w Polsce w 2012 r.

Wielkość nakładów na środki trwałe na ochronę środowiska, po znaczącym wzroście w 2011 r., w 2012 r. powróciła do poziomu z lat 2009-2010 tj. do ok. **10,1 mld zł**. Nakłady na środki trwałe na gospodarkę wodną wyniosły ok. **2,8 mld zł** i były o 11,1% niższe niż przed rokiem.

NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
 W LATACH 2000-2012 (CENY BIEŻĄCE)

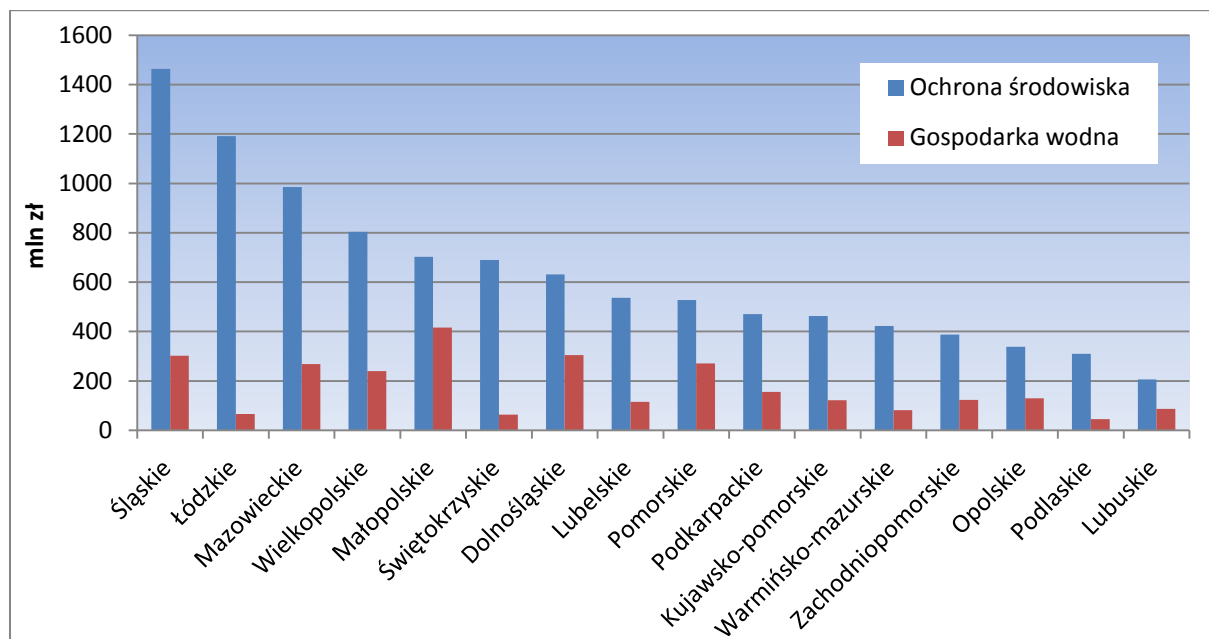
W relacji do PKB nakłady na środki trwałe na ochronę środowiska utrzymują się od kilku lat na poziomie 0,6-0,8%, natomiast w przypadku gospodarki wodnej na poziomie ok. 0,2%.

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe na **ochronę środowiska** w 2012 r. środki własne stanowiły 48,0%, środki z zagranicy 20,8%, fundusze ekologiczne, pożyczki i kredyty 20,1%, z budżetu 9,8% oraz inne 1,3%. Środki własne stanowiły 33,9% nakładów na **gospodarkę wodną**, środki z zagranicy 23,5%, fundusze ekologiczne, pożyczki i kredyty 21,0%, z budżetu 19,7% oraz inne 1,9%.

Udział środków własnych inwestorów, od kilku lat, kształtuje się na poziomie 40-50% ogólnych nakładów na środki trwałe w ochronie środowiska i na poziomie 30-50% w gospodarce wodnej. Udział funduszy ekologicznych w nakładach na środki trwałe na ochronę środowiska od dekady utrzymuje się w granicach 14-26%, a na gospodarkę wodną 10-21%. Od 2011 r. obserwuje się zwiększony udział (ok. 10%) środków z budżetu w inwestycjach na ochronę środowiska; w latach poprzednich wynosił on ok. 2-4%. W przypadku gospodarki wodnej udział ich wahał się i wynosił 10-20%. Od kilku lat wzrasta także udział środków z zagranicy.

Największe nakłady na środki trwałe na ochronę środowiska poniesiono w województwie śląskim (14,4% ogółu nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska), łódzkim (11,8%), mazowieckim (9,7%) oraz wielkopolskim (7,9%), natomiast najmniejsze w lubuskim (2,0%), podlaskim (3,1%), opolskim (3,3%), zachodniopomorskim (3,8%) oraz warmińsko-mazurskim (4,2%).

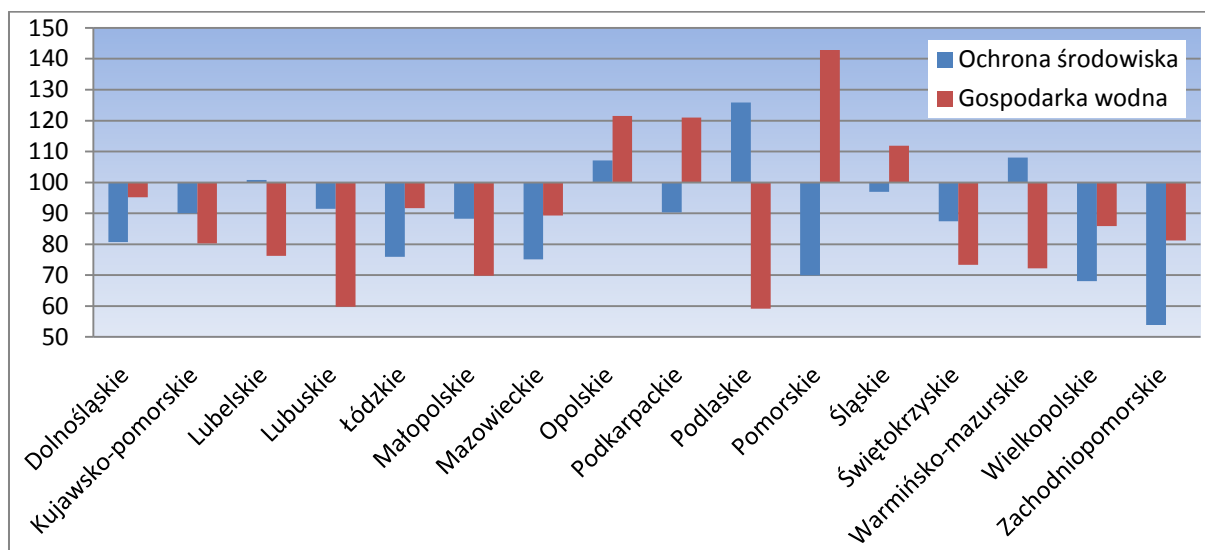
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R. (CENY BIEŻĄCE)

W gospodarce wodnej największe nakłady poniesiono w województwach małopolskim (14,9% ogółu nakładów) i dolnośląskim (10,9%), natomiast najmniejsze w podlaskim (1,6%), świętokrzyskim oraz łódzkim (po 2,3%).

Wzrost nakładów na środki trwałe na ochronę środowiska w 2012 r. względem roku poprzedniego zaobserwowano tylko w czterech województwach: podlaskim (o 25,9%), warmińsko-mazurskim (o 8,1%), opolskim (o 7,1%) i lubelskim (o 0,8%). Największe spadki nakładów w stosunku do roku 2011 r. wystąpiły w województwach: zachodniopomorskim (o 46,2%), wielkopolskim (o 31,9%) oraz pomorskim (o 30,1%).

**DYNAMIKA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.
(ROK POPRZEDNI = 100)**

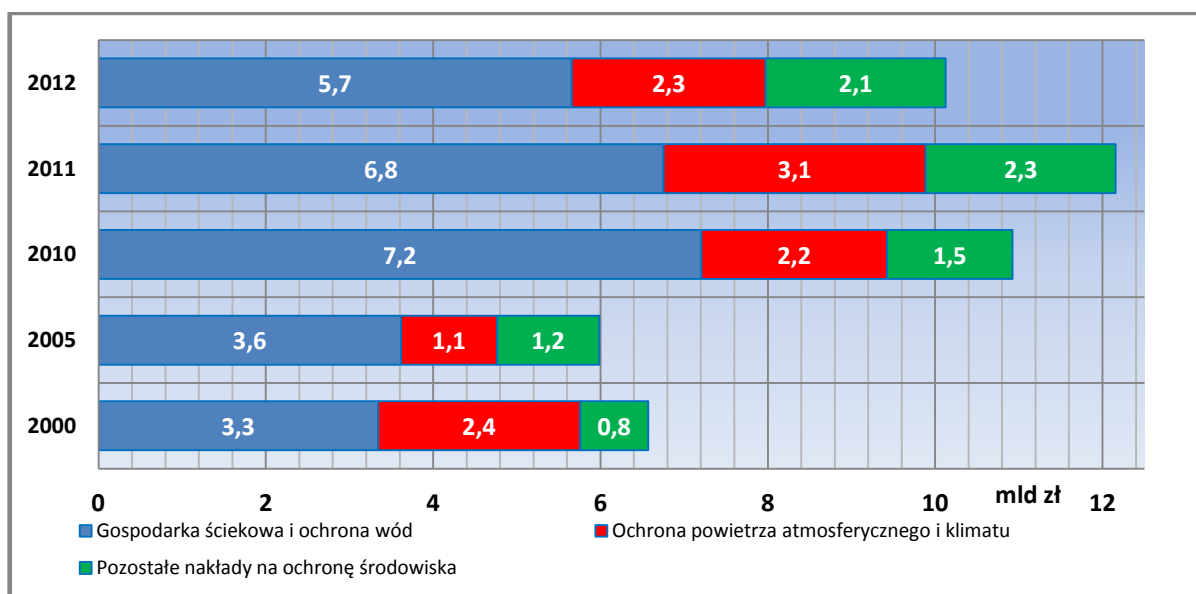
W gospodarce wodnej wzrost nakładów wystąpił w województwach: pomorskim (o 42,9%), opolskim (o 21,5%), podkarpackim (o 21,0%) oraz śląskim (o 11,9%). Największe spadki wystąpiły w województwach: podlaskim (o 40,8%), lubuskim (o 40,3%) oraz małopolskim (o 30,2%).

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA¹

Największe nakłady w 2012 r. poniesiono na: **gospodarkę ściekową i ochronę wód** (55,9% ogółu nakładów na środki trwałe) oraz **ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu** (22,9%).

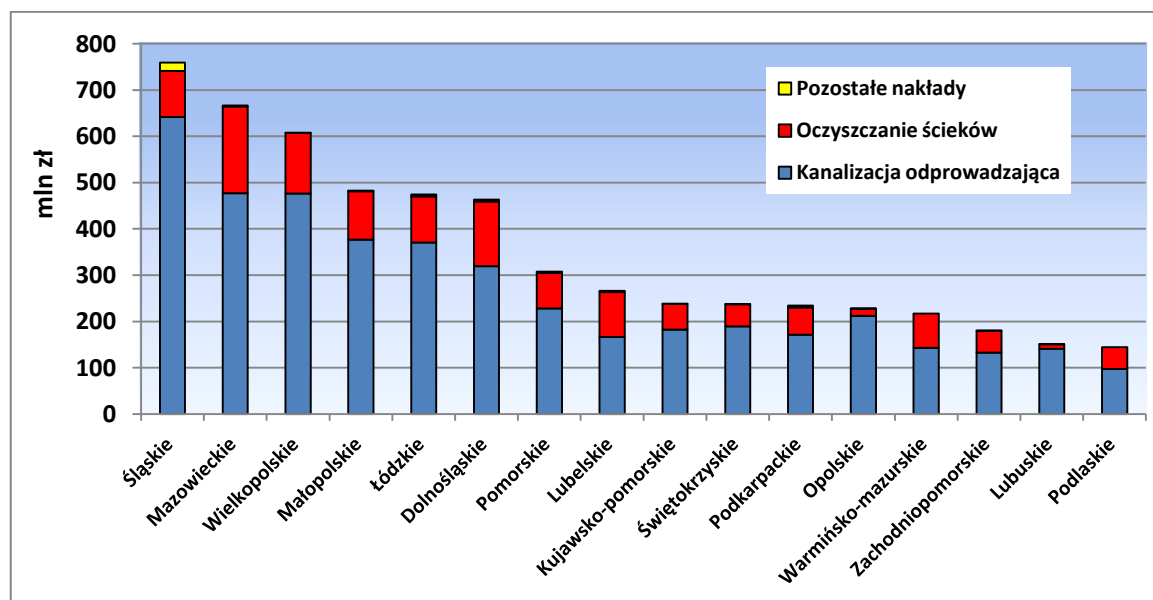
¹ Zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218), wyróżnia się 9 dziedzin ochrony środowiska: ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu; gospodarkę ściekową i ochronę wód; gospodarkę odpadami; ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochronę wód podziemnych i powierzchniowych; zmniejszenie hałasu i wibracji; ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu; ochronę przed promieniowaniem jonizującym; działalność badawczo-rozwojową oraz inną działalność związaną z ochroną środowiska.

NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
W LATACH 2000, 2005, 2010, 2011, 2012 (CENY BIEŻĄCE)

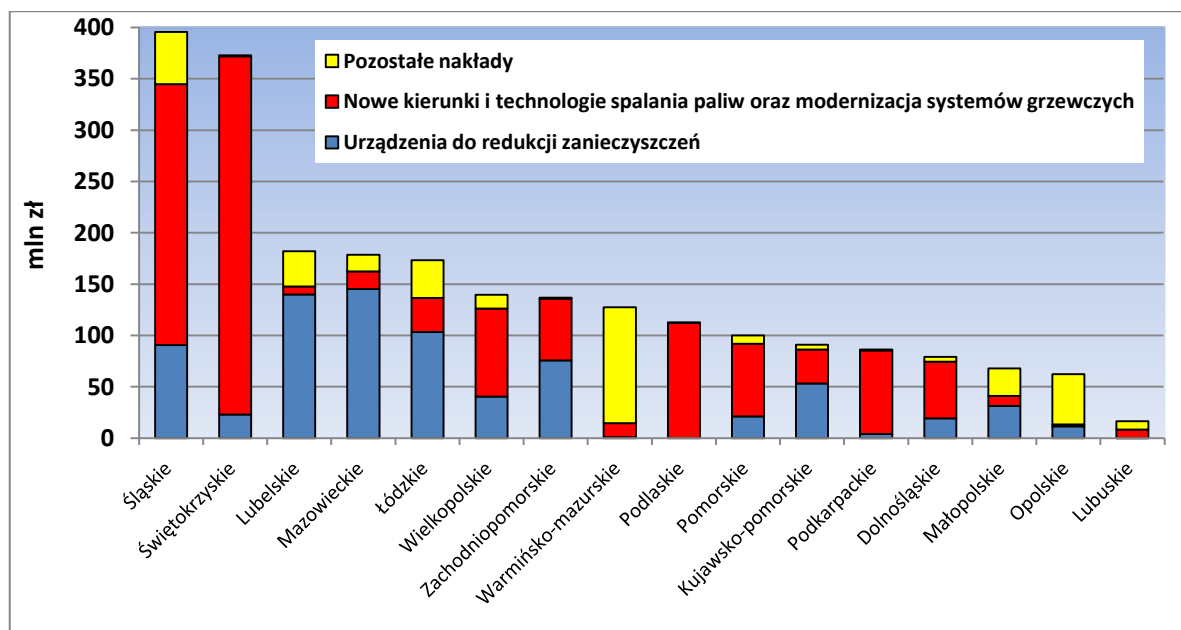
Nakłady na środki trwałe służące **gospodarce ściekowej i ochronie wód** wyniosły **5,7 mld zł**. Największe nakłady zostały poniesione w województwach: śląskim (13,4% nakładów na gospodarkę ściekową i ochronę wód), mazowieckim (11,8%), wielkopolskim (10,7%) i małopolskim (8,5%), najniższe w podlaskim (2,6%) oraz lubuskim (2,7%).

NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE ŚCIEKOWEJ I OCHRONIE WÓD
WEDŁUG WIELKOŚCI NAKŁADÓW I WOJEWÓDZTW W 2012 R. (CENY BIEŻĄCE)

W 2012 r. nakłady na środki trwałe służące **ochronie powietrza atmosferycznego i klimatu** wyniosły **2,3 mld zł**. Największe nakłady poniesiono w województwach śląskim (17,1% nakładów na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu) i świętokrzyskim (16,1%), najmniejsze w lubuskim (0,7%) i opolskim (2,7%).

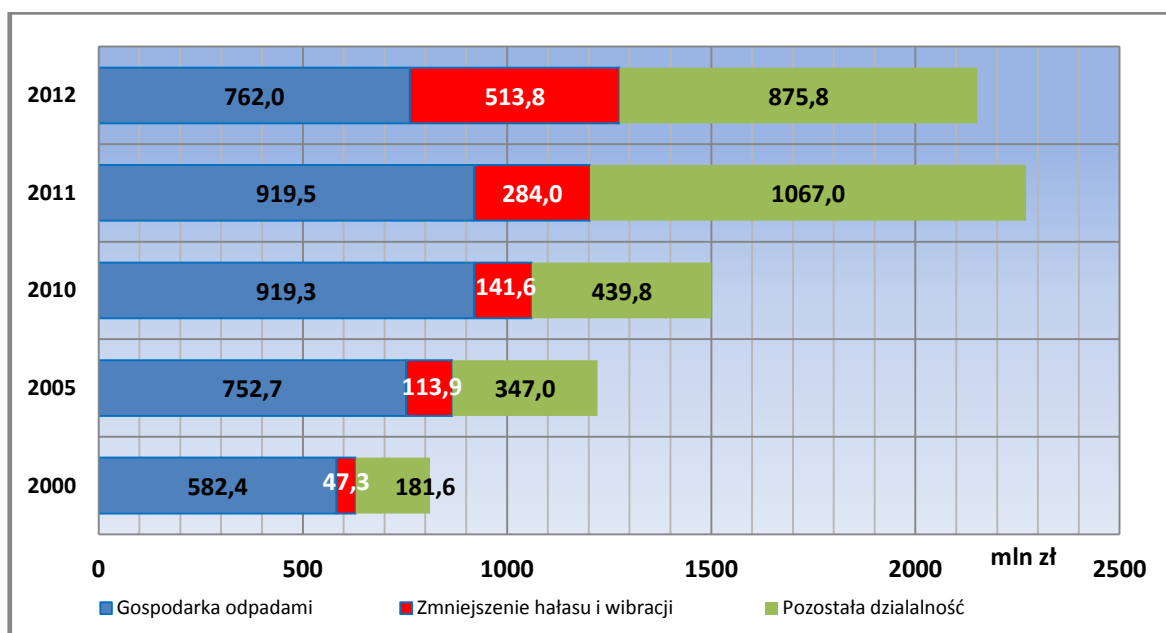
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE POWIETRZA I KLIMATU WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.
(CENY BIEŻĄCE)

Największą część nakładów na ochronę powietrza i klimatu stanowiły wydatki na **nowe kierunki i technologie spalania paliw oraz modernizację systemów grzewczych** (51,5% ogółu wydatków) oraz na **urządzenia do redukcji zanieczyszczeń** (32,7%). Nakłady z pierwszej grupy były najwyższe w województwach: świętokrzyskim (349,0 mln zł), śląskim (254,4 mln zł) oraz podlaskim (112,1 mln zł), najniższe w województwie opolskim (1,9 mln zł) oraz lubelskim (7,8 mln zł). Nakłady na urządzenia do redukcji zanieczyszczeń najwyższe były w województwach: mazowieckim (145,2 mln zł) i lubelskim (139,8 mln zł), w województwie podlaskim na te urządzenia nie poniesiono nakładów, a w województwie lubuskim wydano tylko 0,02 mln zł.

Nakłady na **gospodarkę odpadami** stanowiły 7,5% ogółu nakładów na ochronę środowiska, na **zmniejszenie hałasu i wibracji** przekazano 5,1%, na pozostałą działalność łącznie 8,6%, w tym na **ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu** 2,0%, a na **ochronę gleb i wód podziemnych i powierzchniowych** 1,7%.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA W WYBRANYCH DZIEDZINACH
W LATACH 2000, 2005, 2010, 2011, 2012 (CENY BIEŻĄCE)

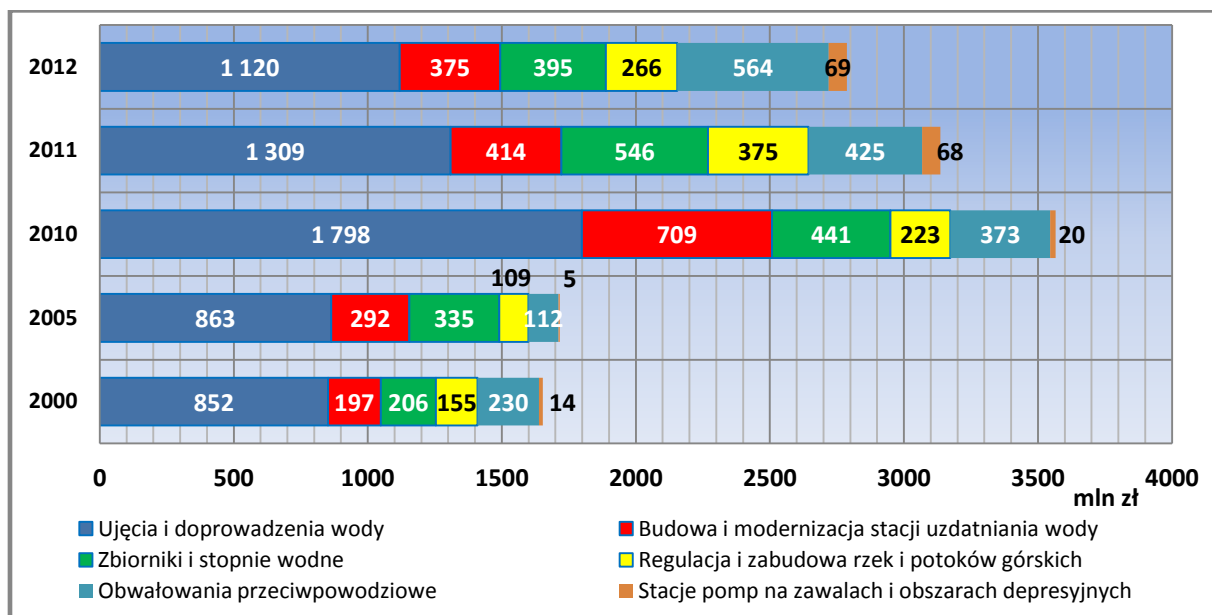
Główną grupą inwestorów w ochronę środowiska były przedsiębiorstwa, których udział w nakładach wyniósł 55,6%, udział gmin kształtował się na poziomie 31,9%, a jednostek budżetowych 12,5%.

NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ

Do inwestycji związanych z gospodarką wodną zalicza się budowę ujęć służących do poboru wody (łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą), budowę laboratoriów kontroli jakości wody (w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody), budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów, regulację rzek i zabudowę potoków, budowę obwałowań przeciwpowodziowych, oraz budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

W 2012 r. kwota nakładów służących gospodarce wodnej wyniosła ponad **2,8 mld zł**. Główny strumień nakładów był skierowany na budowę infrastruktury zapewniającej ludności wodę pitną, poprzez inwestycje w ujęcia i doprowadzanie wody, stanowiące 40,2% wszystkich nakładów w gospodarce wodnej.

**STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCYCH GOSPODARCE WODNEJ
W LATACH 2000, 2005, 2010, 2011, 2012 (CENY BIEŻĄCE)**

Grupą inwestorów o największym udziale nakładów w obszarze gospodarki wodnej były jednostki budżetowe – 45,1%, udział pozostałych grup tj. przedsiębiorstw i gmin stanowił odpowiednio 31,0% i 24,1%. Wysoki udział jednostek budżetowych w nakładach wynika z inwestycji w infrastrukturę przeciwpowodziową, zbiorniki i stopnie wodne, regulację, zabudowę rzek i potoków górskich.

EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

W 2012 r. w wyniku realizacji **inwestycji ochrony środowiska**, oddano do eksploatacji 90 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 57 tys. m³/dobę, w tym 74 oczyszczalnie ścieków komunalnych (42,5 tys. m³/dobę). Do eksploatacji przekazano 7,1 tys. km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki (o 3,7 tys. km mniej w porównaniu z 2011 r.) oraz 715 km sieci kanalizacyjnej na wody opadowe (mniej o 135 km niż w roku poprzednim).

W zakresie ochrony powietrza, oddano do użytku urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych o zdolności 162,4 tys. ton/rok (wzrost dwukrotny w stosunku do 2011 r.) oraz neutralizacji zanieczyszczeń gazowych o zdolności 35,6 tys. ton/rok (spadek prawie pięciokrotny w stosunku do 2011 r.).

W 2012 r. w zakresie **efektów rzeczowych inwestycji gospodarki wodnej** oddano do użytku urządzenia zaopatrzenia w wodę o łącznej wydajności ok. 147,2 tys. m³/d (ok. 8% więcej niż w 2011 r.), w tym stacje uzdatniania wody stanowiły ok. 52%. Wydajność ujęć wodnych zwiększyła się o ok. 6% w stosunku do roku poprzedniego – do poziomu 71 tys. m³/dobę. Wybudowane zostały 3 zbiorniki wodne (o 7 mniej niż w roku poprzednim) o łącznej pojemności całkowitej 0,5 mln m³ (ponad ośmiokrotnie mniejszej niż w 2011 r.). Wyregulowano 329 km rzek tj. o ponad 50% mniej niż w 2011 r. oraz poddano budowie i modernizacji 305 km obwałowań przeciwpowodziowych (tyle samo co w roku 2011).

Opracowano w Departamencie Badań Regionalnych i Środowiska, w Wydziale Ekonomiki Środowiska